

BİNGÖL ATATÜRK ANADOLU LİSESİ MÜDÜRLÜĞÜ

2024-2025 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI OKUL PSİKOSOSYAL KORUMA, ÖNLEME VE KRİZE MÜDAHALE HİZMETLERİ

PSİKOSOSYAL KORUMA, ÖNLEME VE KRİZE MÜDAHALE EYLEM PLANI

2024-2025

KRİZ: TANIMI VE EĞİTİM KURUMLARI İÇİN OLASI KRİZ DURUMLARI

Kriz; bir bireyin, grubun, örgütün ya da topluluğun normal işlevlerini yerine getirmesini engelleyen ve acil ilgi ve çözüm gerektiren, tolere edilemeyen, sıra dışı, beklenmeyen bir durum ya da ani değişiklik biçiminde tanımlanabilir. Tanımdan da anlaşılacağı üzere kriz olarak nitelendirilebilecek durumların temel özelliği ani olmaları, rutin yaşamın dengesini bozmaları ve acil olarak müdahaleyi gerektirmeleridir.

Eğitim kurumları söz konusu olduğunda pek çok etken olası bir krize yol açabilmektedir. Genel olarak bu etkenler bireylerden (öğretmen, öğrenci, idareci, veli ya da diğer okul personeli), doğal afetlerden (sel, deprem, yangın, kar yağışı vs.), ekonomik nedenlerden ve çevresel nedenlerden kaynaklanan kriz durumları olarak gruplandırılabilir.

Okullarda çok değişik kriz durumlarıyla karşılaşılabilir. Bunlar arasında servis kazaları nedeniyle gerçekleşen ölümler, okulda yüksek düzeyde gerginlik yaratan kavgalar ve saldırılar, öğrencilerden birinin ya da yakınlarının ölümü, intihar, cinsel istismar, çevrede tepki yaratacak ya da yasal işlemlere yol açacak nitelikte öğrencilere dayak atılması ya da baskı uygulanması, okul çevresinden kişilerin maruz kaldığı ya da faili olduğu tecavüz olayları, cinayet, rehin alma, bombalı saldırılar, veli ya da öğrencilerden öğretmenlere dönük fiili saldırılar, okul ve çevresinde madde kullanımı gibi okul dışından da pek çok kişi ve kurumu ilgilendiren kriz durumları sayılabilmektedir. Öte yandan doğal bir olay olan ve ülkemizde sıkça rastlanan kar yağışı zamanında uyarılar yapılmadığı ve önlem alınmadığı için krize yol açabilirken (Okulun tatil olduğunu okula gelince öğrenme gibi), son derece rutin olan not ya da karne verme işlemi (Karnesindeki zayıflara ailesinin vereceği tepkiden çekindiği için intihar eden öğrenciler) de özellikle son yıllarda bir kriz durumu olarak ortaya çıkabilmektedir.

Deprem, yangın, sel, fırtına gibi doğal afetler ile ekonomi kökenli kriz durumları eğitim kurumları için diğer olası kriz durumlarıdır. Ülkemizde son yıllarda gerçekleşen doğal afetler (Özellikle 17 Ağustos ve 12 Kasım 1999 depremleri) eğitim kurumlarını ve bu kurumlardan yararlanan pek çok kişiyi olumsuz yönde etkilemiş ve bu konuyla ilgili olarak daha hassas davranılmaya başlanmıştır.

KRİZE MÜDAHALE EKİBİ VE PLANI

Krize müdahale planının hazırlanması süreci, planın hazırlanmasından uygulanmasına değin katılımcı bir süreç olarak ele alınmalıdır. Planlı bir okulda kriz yönetimi yüksek düzeyde gerginlik altında bulunan zamanlarda okulun işleyişinin tıkanmasını ve kararsızlığı önemli derecede azaltır ve kontrol edilebilir dehşet verici olayların okul çapında kaosa yol açmasını önleyebilir. Küçük bir öğrenci ya da personel grubunu etkileyen bir durumda veya yasa uygulayıcılarına geri planda yardımcı olduğu durumlarda yetiştirilmiş bir takım veya personelce verilecek yapılandırılmış ya da önceden kararlaştırılmış bir tepki zararı en aza indirebilir ve normal, günlük yaşama dönmeyi sağlayabilir.

Okul, herhangi bir nedenle özel olarak yetiştirilmiş bir takım ayıramıyor veya kuramıyor ise

önceden hazırlanmış uyarı materyalleri ve kontrol listeleri tüm yararlı etkinlikleri bilmek isteyen ve kriz sırasındaki zararı ve sorumluluğu azaltmak isteyen okul yöneticileri ve diğer personele yardımcı olabilir toplumun en değerli varlıkları olan çocuklarının en çok zaman geçirdikleri yer olan okullarda kriz durumlarına hazırlık çalışmalarının ve buna bağlı güvenlik önlemlerinin geçirilmesi ve yeterli önem ve özenin gösterilmemesi kabul edilebilir bir durum değildir. Ülkemizde günümüze değin bu konuda yeterli görülebilecek bir duyarlık ve çaba gösterildiği söylenemez. Okullarımızda ve diğer eğitim kurumlarında krize müdahale planlaması ve kriz yönetimi bilgilerinin yeterince kullanılmıyor olması büyük bir eksiklik. Bu eksikliğin giderilmesi gerçeğinden hareketle okul krize müdahale planı oluşturulmuş ve planda rol alacak personelin görev dağılımı gerçekleştirilmiştir.

PSİKOSOSYAL MÜDAHALE EKİBİ TANIMI ve İŞLEMLERİ

Psikososyal Müdahale Ekibi öğrenciler, eğitimciler veya tüm okul çalışanları için fizik veya psikolojik tehlike yaratan durumlara müdahale etme yetkisi tanınan profesyonel bir ekip olarak tanımlanabilir

EKİBİN AMAÇLARI

1. Kritik duruma müdahale etmek.
2. Güvenliği, sosyal yardımı ve bakımı sağlamak.
3. Kaosu durdurmak.
4. Öğrencilere, ailelere, çalışanlara danışmanlık, kılavuzluk yapmak.
5. Krize müdahale planları geliştirmek, var olanları gözden geçirip düzeltmek.
6. Her an çıkabilecek bir kriz durumuna hazır halde bulunmak.

GÖREV ALANLARI

OKUL PSİKOSOSYAL KORUMA, ÖNLEME ve KRİZE MÜDAHALE EKİBİ GÖREV ALANLARI

1. Bir öğrencinin veya eğitim çalışanın yaralanması
2. Kazalar
3. Bir öğrencinin veya çalışanın ölümü
4. Bir öğrencinin, çalışanın intiharı veya intihar girişimi.
5. Bir öğrenci, eğitimci, çalışanda ani fiziksel veya ani psikolojik bir hastalığın olması.
6. Okulda öğrenci ve diğer personele yönelik fiziksel/duygusal şiddet
7. Duygusal, fiziksel, cinsel ihmal ve istismar.
8. Doğal afetler (Deprem, sel baskını, toprak kayması, fırtına vb.)

PSİKOSOSYAL MÜDAHALE EKİP ÜYELERİNİN GÖREVLERİ

OKUL MÜDÜRÜNÜN GÖREVLERİ

1. Psikososyal Müdahale Birimine başkanlık eder.
2. Okulda psikososyal müdahale hizmetlerine yönelik çalışmaları kolaylaştırıcı ve zenginleştirici tedbirlerin alınması yönünde tüm olanakları harekete geçirir.
3. Okul ortamında öğrencilerin travmatik / zorlu yaşam olaylarına (fiziksel ve duygusal şiddet, istismar, ihmal vb.) maruz kalmamaları için gerekli tedbirleri alır.
4. Acil durumlarda başvurulacak kurum ve kişilerin telefon kayıtlarını tutar. (ambulans, polis, itfaiye, acil servis, okul çalışanları vb.) ve gerektiğinde bağlantı kurar.
5. Travmatik yaşantıya maruz kalmış öğrencilerin sağlık kurumlarına sevkini sağlar ve durumlarını izleyerek gereken tedbirleri alır.
6. Travmatik / zorlu yaşam olayına maruz kalan veya etkilenen öğrencilerin devam / devamsızlık durumlarıyla ilgili izleme çalışmalarının yapılmasını ve gereken önlemlerin alınmasını sağlar.
7. Acil durumlarda okulda bulunmayan psikososyal müdahale okul ekip üyelerini bilgilendirir.
8. Kriz kurulunu göreve çağırır ve iş bölümü yapar.
9. Kriz durumunda Milli Eğitim Müdürlüğünü haberdar eder.
10. Kendi bölgesindeki diğer kriz kurullarıyla temasa geçer ve diğer kurullardan yardım istenmesi.
11. Okulda olası kriz durumlarıyla ilgili tatbikatların yapılmasını sağlar.
12. Kriz anında sürekli iletişim ağının kurulmasını ve bununla ilgili gerekli çalışmaların yapılmasını sağlar.
13. Kriz durumuyla ilgili yeni bilgiler geldikçe bu bilgileri kurulla paylaşır.
14. Kriz anında kriz kurulunun çalışacağı yeri belirler ve gerekli donanımının yapılmasını sağlar (bilgisayar, iletişim araçları telefon, faks. v.s).

Rehberlik servisinin görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 9 – (1) Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerinde rehberlik servislerinin görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:

- a) Psikososyal, koruma, önleme ve krize müdahale konularında sunulacak hizmetleri okul rehberlik hizmetleri programına dâhil eder.
- b) Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetleri kapsamında okul risk haritasını oluşturur ve gerekli durumlarda travma/krizden etkilenen bireyleri ilgili kurumlara yönlendirir ve izler.

- c) Okul yönetimine, öğretmenlere, öğrencilere ve ailelere psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerine yönelik çalışmalar düzenler.
- ç) Okulda olası travma/kriz durumlarına karşı okul genelinde yapılması gereken psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetleri çalışmalarına ihtiyaç hâlinde destek verir.
- d) Travma/kriz durumlarından etkilenen ya da risk grubunda olan öğrencilerle karşılaştığında gizlilik ilkesi ve etik kurallara uygun bir şekilde okul rehberlik servisine bilgi vererek işbirliği içinde çalışır.
- e) Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetleri eğitimlerine katılır.

OKUL PSİKOSOSYAL MÜDAHALE HİZMETLERİ EKİBİNİN GÖREVLERİ

- MADDE 13 – (1)** Okul müdürü veya okul müdürü tarafından görevlendirilmiş bir müdür yardımcısı başkanlığında, varsa rehberlik öğretmenleri ile rehberlik hizmetleri yürütme komisyonu üyesi her sınıf düzeyinden en az bir sınıf rehber öğretmeninden oluşur.
- (2)** Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerinde okul ekibinin görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:
- a) Okul ekibi birinci dönemin başı, ikinci dönemin başı ve ikinci dönemin sonu olmak üzere yılda üç kez ve ihtiyaç duyulan hâllerde toplanır.
  - b) Okul genelinde travma/kriz durumlarında psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerini planlar ve gerçekleştirir.
  - c) Okul ekibi travma/kriz durumunun hemen ardından ayrıntılı bilgi edinmek amacıyla “Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Hizmetleri Gözlem Formu” nu (EK-1) doldurur.
  - ç) Travma/kriz durumunda personel kapasitesi yetersiz kaldığında ve destek ihtiyacı ortaya çıktığında “Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Hizmetleri Destek Talep Formu” nu (EK-2) doldurarak il/ilçe ekibinden destek talep eder. Gerekli durumlarda il/ilçe ekibi ile işbirliği yapar.
  - d) Okulda yaşanan travma/kriz durumlarına yönelik gerçekleştirilen krize müdahale çalışmalarını “Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Hizmetleri Çalışma Raporu”nu (EK-3) doldurarak okul müdürlüğü aracılığıyla il/ilçe millî eğitim müdürlüğüne gönderir.
  - e) Travma/kriz durumlarına yönelik gerçekleştirdiği çalışmalar sonunda gerekli izleme ve değerlendirmeyi yapar, “Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Hizmetleri İzleme Formu”nu (EK-4) doldurarak okul müdürlüğü aracılığıyla il/ilçe millî eğitim müdürlüğüne gönderir.
  - f) Travma/kriz durumlarından etkilenen bireylere ilişkin kayıtları başta gizlilik ilkesi olmak üzere etik kurallara uygun bir şekilde tutar ve muhafaza eder.
  - g) Gerek görülmesi hâlinde travma/kriz durumlarından etkilenen bireylerin öğretmenleri, ailesi, arkadaşları gibi yakın çevresinin de krize müdahale sürecine katılımını sağlar.
  - ğ) Okulda risk grubunda bulunan ve travma/kriz durumlarından etkilenen bireyleri gerektiğinde ilgili kurum ve kuruluşlara yönlendirir.

VELİNİN GÖREVLERİ:

1. Velileri krizden haberdar eder.
2. Veli ihtiyaçlarını belirler ve ekip üyelerine bilgi verir.

GENEL KRİZE MÜDAHALE GÖREV LİSTESİ

- 1.Kriz durumu ile ilgili veya kriz durumu yaratacak olan olayla ilgili bilgi veren kişi bu bilgiyi başka bir yerde söylememesi konusunda uyarılır. Çalışanların ve diğerlerinin alınan bilgileri başkalarına iletmeleri önlenir.
- 2.Koordinatör tarafından krize müdahale ekibi göreve çağrılır.
- 3.Krizde müdahale ekibi ile birlikte gereken psikolojik danışman, psikolog ve sosyal çalışmacılar devreye sokulur.
- 4.Gelen bilginin doğru olup olmadığı kontrol edilir.
- 5.Olayın doğrulanmasının hemen ardından İlçe Milli Eğitim ve İl Milli Eğitim haberdar edilir.
- 7.Krizin niteliğine ve büyüklüğüne göre, çevre okullardan, rehberlik ve araştırma merkezlerinden daha önce krize müdahale eğitimi almış olan Psikolojik Danışmanlar ve Rehber Öğretmenler ve sağlık birimleri ile emniyet güçlerine haber verilir.
- 8.Öğrenciler krizden haberdar edilir.
- 9.Öğrencilere olay hakkında doğruluğu kesinleşmiş bilgiler verilir. Bilginin nasıl verileceği konusunda okul psikolojik danışmanı ve rehberlik öğretmenin yönergeleri doğrultusunda davranılır.
- 10.Olaydan etkilenen öğrencilerin yakın arkadaşları bilgilendirilir ve onlara destek sağlanır.
- 11.Etkilenen öğrenci ve diğerlerine yardım için profesyoneller görevlendirilir.
  - a)Yas desteği sağlanır.
  - b)Yaşanan olayla ilgili alanda hizmet veren toplumsal kurum ve kuruluşların listesi hazırlanır.
    1. Öğrencilerin duygu ve düşüncelerini ifade etmelerine izin verilir.
    2. Resmi bir duyuru hazırlanır.
    3. Veliler krizden haberdar edilir, durumun aciliyetine göre telefonla veya yazılı olarak, kesinleşmiş bilgiler verilerek duyurular ve öneriler yapılır ve veli toplantıları yapılır.
    4. Bir kriz durumunda okul, medyanın da ilgi odağı olacaktır. Basına yapılacak açıklamalarda olgulara yer verilmeli, yorumlardan kaçınılmalıdır.
    5. Olaydan etkilenen öğretmenlerin katılacağı bir toplantı yapılarak, onların da duygularını ifade etmelerine ve gerekirse psikolojik yardım almalarına imkan verilmelidir. Bu konuda profesyonel destek alınması için milli eğitim müdürlüğü ile işbirliğine girilerek hastaneler ve rehberlik araştırma merkeziyle işbirliğine girilmeli
    6. Günün sonunda kriz kurulu yeniden toplanarak; nelerin yapıldığını, bundan sonra nelerin yapılması gerektiğini, bunları nasıl ve kimin yapacağını belirlemelidir.

OKUL PSİKOSOSYAL MÜDAHELE EKİBİ

EKİPTEKİ GÖREVİ	ADI SOYADI	OKULDAKİ GÖREVİ	YAPACAĞI ÇALIŞMALAR
Koordinatör/ Ekip Başkanı	Ahmet GÖKMEN	Okul Müdürü	Kriz durumunda krize müdahale planı doğrultusunda iş ve işlemlerin takibini,organizasyonunu ve Müdahale ekibinin çalışmalarını kontrol ve organize eder
Okul Eylem Ekibi İletişim Merkezi	Ahmet GÖKMEN	Okul Müdürü	Sağlık kuruluşları, emniyet güçleri, il kriz yönetim ekibi ile iletişime geçer.Gerekli telefon trafiğini yürütür.
Psikolojik Destek Ekibi	Muhammet KARAKIŞ	Psk. Dan. Ve Reh.Öğrt.	Kriz durumunda öğrencilerin tahliyesi ve güvenli alana alınmalarından sonra öğrencileri sakinleştirir, psikolojik destek hizmetlerinin yürütülmesini koordine eder.
	Suhat SÖZER	Psk. Dan. Ve Reh.Öğrt.	
Tahliye ve Kurtarma Ekibi	Mücahit AKÇİL	Müdür Başyard.	Tahliye ekibini kurar.Öğretmenleri krizden haberdar eder.
	Aycan ASLAN	Müdür Yard.	Alarmı harekete geçirir ve yoklamayı alır.
İlkyardım Ekibi	Ahmet DEMİR	Öğretmen	Kriz durumunda meydana gelebilecek yaralanmalarda güvenli alanda ilkyardım faaliyetlerini koordine eder ve gerekli ilk yardımın verilmesini sağlar.
İletişim Ekibi	Suhat SÖZER	Rehber Öğretmen	Aileleri krizden haberdar eder. Çevre güvenliğinin sağlanmasında güvenlik kuvvetlerine yardımcı olur
Basın Sorumlusu	Ahmet GÖKMEN	Okul Müdürü	Basın açıklamalarını ve gerekli açıklamaları ilgili kurum ve kuruluşlara yapar. Bilgilendirme ve çalışmalarla ilgili yetkilidir.
Üye	Fikri AKTAŞ	Okul Aile Birliği Üyesi	Veli ihtiyaçlarını belirler ve ekip üyelerine bilgi verir.

BİNGÖL ATATÜRK ANADOLU LİSESİ MÜDÜRLÜĞÜ

PSİKOSOSYAL KORUMA ÖNLEME VE KRİZE MÜDAHALE HİZMETLERİ EYLEM PLANI

NO	ETKİNLİĞİN TÜRÜ	ETKİNLİĞİN KONUSU	ETKİNLİĞİN AMACI	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURUM - KİŞİLER	SORUMLU KİŞİ-KURUM	ÇALIŞMA TARİHİ	AÇIKLAMALAR
1	Psikososyal Koruma Önleme ve Müdahale Hizmetleri Okul Ekibinin oluşturulması.	Ekip oluşturulması	Psikososyal çalışmaların planlanması ve yürütülmesi.	Okul idaresi Rehberlik servisi	Okul Müdürlüğü	EKİM AYI	Psikososyal Koruma Önleme ve Müdahale Ekip üyeleri <ul style="list-style-type: none"> Okul Müdürü, Müdür Yardımcısı, Psikolojik Danışman /RehberÖğretmen Öğretmen Temsilcisi,
2	Okul Psikososyal Koruma Önleme ve Müdahale Hizmetleri toplantısı	Yıl içerisinde yürütülecek çalışmaların planlanması	Yıl içi çalışmalarda yapılacak işler ve görev paylaşımı	Okul Psikososyal Koruma Önleme ve Müdahale Ekibi üyeleri	Okul Müdürlüğü	EKİM AYI	
3	Okul eylem planının Hazırlanması	Planın ilgili birime ulaştırılması	İşbirliği	Okul idaresi RAM	Okul Müdürlüğü	EKİM AYI	

4	Okuldaki risk faktörlerinin ve risk altındaki öğrencilerin belirlenmesi	Risklerin belirlenmesi	Risklerin belirlenerek önlem alınması	Okul İdaresi Rehberlik servisi RAM Emniyet Çocuk Şube SHAÇEK İl –İlçe sağlık Müdürlüğü	Okul Müdürlüğü Rehberlik servisi	EYLÜL-HAZİRAN	Anket, görüşmeler, incelemeler vb. yöntemler kullanılır. Şiddet eylem planı doğrultusunda çalışmalar gerçekleştirilir.
5	Okul ortamında öğrencilerin travmatik yaşantılara maruz kalmamaları için her türlü tedbirin alınması.	Psikososyal sorunlar ve fiziksel ortamdaki kaynaklanabilecek yaşantılara karşı önlemlerin alınması	Sağlıklı ve güvenli yaşam	Okul idaresi Rehberlik servisi İl-İlçe MEM RAM Emniyet Müdürlüğü SHAÇEK Üniversiteler	Okul Müdürlüğü Rehberlik servisi	EYLÜL-HAZİRAN	-İl ve okul şiddet eylem planı kapsamında gerekli çalışmaların yürütülmesi. -İhmal, istismar konularında bilgilendirme çalışmaları yapılması. -Eğitim almış psikolojik danışmanlar tarafından psikoeğitim programının uygulanması. -Eğitim almış psikolojik danışmanların madde bağımlılığı ile ilgili eğitim çalışmalarının yapılması -Öğrencilerin sosyal becerilerini geliştirmeye yönelik etkinliklerin yürütülmesi.(İletişim becerileri, öfke kontrolü, çatışma çözme becerileri, akran baskısı ve zorbalık vb) -Risk etmenleri, dış tehditler ve korunma yolları hakkında bilgilendirme çalışmalarının yapılması. -Çocuk hakları konusunda öğrenci ve velilerin bilgilendirilmesi. -Tatbikatlar(Sivil savunma çalışmaları) -Okulun fiziki ortamından kaynaklanabilecek risklerin önlenmesi

6	Kriz yaşantılarına müdahale çalışmaları	Müdahale hizmetleri	Krize uygun müdahale çalışmalarının gerçekleştirilmesi, Okul Müdahale ekibince müdahale edilemeyen yaşantıların İl-ilçe ekibine bildirilmesi.	Okul idaresi Rehberlik servisi İl-İlçe MEM RAM İl Sağlık Müdürlüğü Emniyet Müdürlüğü	Okul Müdürlüğü Rehberlik servisi	EYLÜL-HAZİRAN	Okul psikososyal koruma, önleme ve müdahale ekibince müdahale edilemeyen travmatik yaşantıların " gizlilik ilkesi " dikkate alınarak İlçe Psikososyal Koruma Önleme ve Müdahale Ekibine bildirilmesi.
7	Psikoeğitim öğrenci oturumlarının (Etkinliklerin uygulanması)	Rehber Öğretmen ve Psikoeğitim Semineri almış Sınıf Öğretmeni/ Sınıf Rehber Öğretmeni tarafından yapılacak	İhtiyaç görülen riskli guruplar için önlem alınması.	Meb Ram	Okul Müdürlüğü Rehberlik servisi	ŞUBAT-HAZİRAN	Güvenli Yer Çizimi Sosyal Atom En İyi Yaptığım Üç Şey Köy Resmi Üç Dilek Güçlü Yanlarım vb.
8	Psikososyal müdahale hizmetlerinin değerlendirilmesi için toplantı yapılması.	Yıl sonu raporunun hazırlanması	Yıl sonu değerlendirme raporunun İlçe MEM'ne gönderilmesi, gelecek yılın çalışmaları için önerilerin alınması.	Okul Psikososyal Koruma Önleme ve Müdahale Ekibi üyeleri	Okul Müdürlüğü	HAZİRAN AYI İLK HAFTASI	Haziran ayı ilk haftası değerlendirme raporunun İl-ilçe Milli Eğitim Müdürlüğü' ne gönderilmesi